

ตลาดสินค้าเกษตรของไทยในอาเซียนและอินโดนีเซีย ปี ๒๕๖๐

I. การค้าสินค้าเกษตรในกลุ่มประเทศอาเซียนปี ๒๕๖๐

กลุ่มประเทศอาเซียนเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญอย่างยิ่งยวดของสินค้าไทย โดยในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าการค้า ๓.๔๔ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของมูลค่าการค้าสินค้าไทยในโลก การส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนมีมูลค่า ๒.๐๒ ล้านล้านบาท และมีการนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นมูลค่า ๑.๔๒ ล้านล้านบาท โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า ๐.๖ ล้านล้านบาท ทั้งนี้ หากพิจารณาเฉพาะรายได้ที่เกิดจากการส่งออกสินค้าไทยไปยังตลาดโลก ตลาดกลุ่มประเทศอาเซียนมีมูลค่าสูงเป็นลำดับ ๑ ตามมาด้วยจีน สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น

ตารางที่ ๑ การค้าระหว่างไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนในปี ๒๕๖๐ (ล้านบาท)

	ไทย-อาเซียน	ไทย-โลก	สัดส่วน (%)
มูลค่าการค้า	๓,๔๔๐,๕๕๔.๕๗	๑๕,๖๓๘,๒๗๒.๒๔	๒๒
การส่งออก	๒,๐๑๘,๘๙๓.๔๓	๘,๐๐๘,๓๗๔.๔๘	๒๕.๒๑
การนำเข้า	๑,๔๒๑,๖๖๑.๑๓	๗,๖๒๙,๘๙๗.๗๖	๑๘.๖๓
ดุลการค้า	๕๙๗,๒๓๒.๓๐	๓๗๘,๔๗๖.๗๓	

การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่า ๐.๗๘ ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙.๗ ของการส่งออกสินค้าไทยไปต่างประเทศ ซึ่งมีมูลค่า ๘,๐๐๘,๓๗๔.๔๘ ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยในปี ๒๕๕๙ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าเกษตรร้อยละ ๑๓.๗๐ ในขณะที่การส่งออกสินค้าเกษตรไปกลุ่มประเทศอาเซียนมีมูลค่า ๐.๑๔ ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๕ ของการส่งออกสินค้าเกษตรไทยในโลก และร้อยละ ๖.๗๕ ของการส่งออกสินค้าไทยไปกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกสินค้าเกษตรไปกลุ่มประเทศอาเซียนในปี ๒๕๕๙ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าเกษตรร้อยละ ๑๒.๐๕ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าตลาดกลุ่มประเทศอาเซียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย

ตารางที่ ๒ การส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับอาเซียนในปี ๒๕๖๐ (ล้านบาท)

	๒๕๕๙	๒๕๖๐	การขยายตัว (%)
ไทย-โลก	๖๘๒,๙๘๘.๓	๗๗๖,๕๗๗.๙	๑๓.๗๐
ไทย-อาเซียน	๑๒๑,๖๔๙.๗	๑๓๖,๓๑๑.๔	๑๒.๐๕
สัดส่วน (%)	๑๗.๘๑	๑๗.๕๕	

สินค้าเกษตรที่ส่งออกไปต่างประเทศเด่นๆ ได้แก่ ยางพารา, ข้าว, ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง, ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง และแห้ง, ไข่แปรรูป, กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง, ไก่สดแช่เย็น แช่แข็ง, ปลาหมึกมีชีวิต สด แช่เย็นแช่แข็ง, ผักสดแช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง, และเนื้อปลาสด แช่เย็น แช่แข็ง ทั้งนี้ ตลาดเวียดนามและมาเลเซียเป็นตลาดหลักของสินค้า

เกษตรของไทยในโลกโดยจัดอยู่ที่ลำดับที่ ๔ และ ๕ ตามลำดับ รองจากจีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ตามด้วย อินโดนีเซีย (๑๑) ลาว (๑๓) ฟิลิปปินส์ (๑๖) และสิงคโปร์ (๑๘) เมียนมา (๓๒) กัมพูชา (๔๖) และบรูไน (๖๘)

ตารางที่ ๓ ตลาดสินค้าเกษตรของไทยในปี ๒๕๖๐ (ล้านบาท)

ลำดับ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	การขยายตัว (%)	สัดส่วน (%)
๑. จีน	๑๗๘,๒๑๑.๕	๒๐๗,๗๓๕.๖	๑๖.๕๗	๒๖.๗๕
๒. ญี่ปุ่น	๙๘,๐๕๐.๘	๑๐๘,๖๖๕.๒	๑๐.๘๓	๑๓.๙๙
๓. สหรัฐอเมริกา	๔๘,๗๕๗.๙	๔๙,๓๕๗.๐	๑.๒๓	๖.๓๖
๔. เวียดนาม	๒๘,๓๕๔.๔	๔๘,๔๘๗.๓	๗๑.๐๐	๖.๒๔
๕. มาเลเซีย	๓๔,๗๘๓.๔	๓๙,๙๑๗.๗	๑๔.๗๖	๕.๑๔
๖. เบนิน	๑๘,๑๗๗.๙	๒๓,๑๑๘.๒	๒๗.๑๘	๒.๙๘
๗. สหราชอาณาจักร	๒๒,๖๐๘.๐	๒๑,๐๗๘.๐	-๖.๗๗	๒.๗๑
๘. เกาหลีใต้	๑๕,๘๔๘.๓	๑๙,๐๓๐.๑	๒๐.๐๘	๒.๔๕
๙. ฮองกง	๑๙,๐๐๔.๔	๑๘,๑๐๓.๕	-๔.๗๔	๒.๓๓
๑๐. เนเธอร์แลนด์	๑๒,๐๔๐.๒	๑๒,๘๓๓.๕	๖.๕๙	๑.๖๕
๑๑. อินโดนีเซีย	๑๘,๒๒๒.๓	๑๒,๓๐๓.๖	-๓๒.๔๘	๑.๕๘
๑๒. ไต้หวัน	๙,๗๙๖.๙	๑๒,๐๑๕.๐	๒๒.๖๔	๑.๕๕
๑๓. ลาว	๑๓,๙๑๔.๕	๑๑,๘๔๓.๓	-๑๔.๘๙	๑.๕๓
๑๔. แอฟริกาใต้	๘,๙๒๘.๐	๑๑,๕๕๖.๑	๒๙.๔๔	๑.๔๙
๑๕. แคนาดา	๕,๙๙๐.๓	๙,๑๒๑.๗	๕๒.๒๗	๑.๑๗
๑๖. ฟิลิปปินส์	๑๐,๗๐๙.๖	๘,๙๐๔.๙	-๑๖.๘๕	๑.๑๕
๑๗. บังคลาเทศ	๑,๗๙๒.๑	๘,๕๔๐.๙	๓๗๖.๕๙	๑.๑๐
๑๘. สิงคโปร์	๙,๑๐๓.๘	๘,๕๒๖.๔	-๖.๓๔	๑.๑๐
๓๒. เมียนมา	๓,๗๗๐.๑	๔,๔๕๙.๓	๑๘.๒๘	๐.๕๗
๔๖. กัมพูชา	๒,๒๒๒.๘	๑,๔๒๐.๑	-๓๖.๑๑	๐.๑๘
๖๘. บรูไน	๕๖๘.๙	๔๔๘.๘	-๒๑.๑๒	๐.๐๖

ส่วนสินค้าเกษตรที่ไทยนำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช, สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป และกึ่งสำเร็จรูป, ผัก ผลไม้ และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้, และเนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค

ในปี ๒๕๖๐ จะสังเกตได้ว่าตลาดสินค้าเกษตรในบังคลาเทศ แคนาดา เบนิน เกาหลีใต้ ไต้หวัน และแอฟริกาใต้ ทวีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยมีมูลค่าการส่งออกขยายตัวสูงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ โดยเฉพาะบังคลาเทศ แคนาดา เบนิน และแอฟริกาใต้ ซึ่งผู้บริโภคตอบรับสินค้าเกษตรของไทยเป็นอย่างดี ดังนั้น ในปี ๒๕๖๑ นี้ จึงเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะเข้าไปดำเนินการผลักดันให้เกิดการค้าสินค้าเกษตรมากยิ่งขึ้น นอกจากตลาดหลักๆ เช่น จีน อาเซียน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

หากพิจารณากลุ่มประเทศอาเซียน ตลาดสินค้าเกษตรไทยในอาเซียนในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่า ๑๓๖,๓๑๑.๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนรวมกันถึงร้อยละ ๑๗.๕๕ ของการส่งออกสินค้าเกษตรไทยในโลก ดังนั้น นับได้ว่าประเทศอาเซียนเป็นคู่ค้าสินค้าเกษตรไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดเป็นลำดับที่ ๒ รองจากจีน (ร้อยละ ๒๖.๗๕) และเมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน จะเห็นได้ว่าความสำคัญในการเป็นตลาดสินค้าเกษตรของไทยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ลาว ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เมียนมา กัมพูชา และบรูไน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๐ การส่งออกสินค้าเกษตรไปเวียดนาม (ร้อยละ +๗๑.๐๐) เมียนมา (ร้อยละ +๑๘.๒๘) และมาเลเซีย (ร้อยละ +๑๔.๗๖) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ในขณะที่การส่งออกไปกัมพูชา (ร้อยละ -๓๖.๑๑) อินโดนีเซีย (ร้อยละ -๓๒.๔๘) บรูไน (ร้อยละ -๒๑.๑๒) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ -๑๖.๘๕) ลาว (ร้อยละ -๑๔.๘๙) และสิงคโปร์ (ร้อยละ -๖.๓๔) มีอัตราการขยายตัวลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ทั้งนี้ สินค้าเกษตรหลักที่มีการส่งออกในสัดส่วนที่สูงตามลำดับในปี ๒๕๖๐ ได้แก่ ๑). ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง ๒). ยางพารา ๓). ข้าว และ ๔). ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

เมื่อพิจารณารายสินค้าเกษตรที่ส่งไปตลาดกลุ่มประเทศอาเซียนในปี ๒๕๖๐ การส่งออกข้าวมีมูลค่า ๑๔,๘๕๘.๑ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๓๕.๓๖ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีมูลค่า ๑๑,๙๓๓.๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๔.๕๕ ไข่สด แช่เย็น แช่แข็ง มีมูลค่า ๕,๓๕๖.๒ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑.๙๐ ข้าวโพดมีมูลค่า ๕,๒๑๒.๘ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๓.๗๖ ใบยาสูบมีมูลค่า ๙๑๑.๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒.๒๔ การส่งออกเมล็ด ผลและสเปิร์มชนิดที่ใช้ในการเพาะปลูกมีมูลค่า ๗๙๗.๔ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑.๗๐ เนื้อปลาสด แช่เย็น แช่แข็ง มีมูลค่า ๓๔๓.๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๒.๙๖ และปลาหมึกมีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง มีมูลค่า ๒๘๑.๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๙.๑๗

อย่างไรก็ดี การส่งออกผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง มีมูลค่า ๓๙,๘๘๐.๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๓.๙๘ (ลำไยสด ทุเรียนสด เงาะสด มังคุดสด และสับปะรดสด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐.๕, ๒๑๙.๘๒, ๖๑๘.๙๒, ๑๒๕.๐๗ และ ๓๗.๐๒ ตามลำดับ ส่วนทุเรียนแช่เย็นจนแข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๙.๓๓ และลำไยแห้งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๑๘) ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง มีมูลค่า ๑,๕๓๑.๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๙.๓๐ ยางพารามีมูลค่า ๓๒,๓๙๘.๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๖.๗๕ เครื่องเทศและสมุนไพรมีมูลค่า ๑,๔๓๙.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๑๙ กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง มีมูลค่า ๕,๔๐๐.๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๗ ปลาสด แช่เย็น แช่แข็ง มีมูลค่า ๒,๗๔๔.๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๑๙ ไก่แปรรูปมีมูลค่า ๒,๔๙๔.๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๑ พืชน้ำมันมีมูลค่า ๔๓๘.๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๒ ถั่วอื่นๆ มีมูลค่า ๓๓๕.๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๓.๕๓ และกล้วยไม้ในลักษณะดอกกล้วยไม้ และต้นกล้วยไม้สด มีมูลค่า ๒๒๖.๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๔๖

ตารางที่ ๔ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไปกลุ่มประเทศอาเซียนในปี ๒๕๖๐

สินค้าเกษตรกรรม	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบกับปี ๒๕๕๙
รวม	+ ๑๒.๐๕
ข้าว	- ๓๕.๓๖
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	- ๒๔.๕๕
ไก่สด แช่เย็น แช่แข็ง	- ๑.๙๐
ข้าวโพด	- ๑๓.๗๖
ใบยาสูบ	- ๒.๒๔
เมล็ด ผล และสปอร์ ชนิดที่ใช้ในการเพาะปลูก	- ๑.๗๐
เนื้อพลาสติก แช่เย็น แช่แข็ง	- ๒๒.๙๖
ปลาหมึกมีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง	- ๑๙.๑๗
ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	+ ๘๓.๙๘
ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	+ ๖๙.๓๐
ยางพารา	+ ๓๖.๗๕
เครื่องเทศและสมุนไพร	+ ๒๒.๑๙
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง	+ ๑.๔๗
พลาสติก แช่เย็น แช่แข็ง	+ ๔๒.๑๙
ไก่แปรรูป	+ ๖.๓๑
พืชน้ำมัน	+ ๒.๗๒
ถั่วอื่นๆ	+ ๖๓.๕๓
กล้วยไม้	+ ๑๖.๔๖

โดยสรุปในปี ๒๕๖๐ การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนมีแนวโน้มที่ดี แสดงให้เห็นว่าตลาดประเทศอาเซียนยังมีอนาคตที่สดใส โดยเฉพาะตลาดเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และลาว นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าไทยสามารถส่งออกสินค้าเกษตรกระจายไปยังประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียนได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอัตราการเจริญเติบโตของสินค้าเกษตรในประเทศ CLMV

II.การค้าสินค้าเกษตรของไทยในอินโดนีเซียปี ๒๕๖๐

สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของสินค้าไทย โดยในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าการค้า ๐.๕๖ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๒ ของมูลค่าการค้าสินค้าไทยในโลก การส่งออกไปยังอินโดนีเซียมีมูลค่า ๐.๓ ล้านล้านบาท และมีการนำเข้าจากอินโดนีเซียเป็นมูลค่า ๐.๒๕ ล้านล้านบาท โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า ๔๕,๗๕๘.๕๒ ล้านบาท

ตารางที่ ๕ การค้าระหว่างไทยและอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐ (ล้านบาท)

	ไทย-อินโดนีเซีย	ไทย-โลก	สัดส่วน (%)
มูลค่าการค้า	๕๕๐,๖๐๑.๖๑	๑๕,๖๓๘,๒๗๒.๒๔	๓.๕๒
การส่งออก	๒๙๘,๑๘๐.๐๗	๘,๐๐๘,๓๗๔.๔๘	๓.๗๒
การนำเข้า	๒๕๒,๔๒๑.๕๔	๗,๖๒๙,๘๙๗.๗๖	๓.๓๑
ดุลการค้า	๔๕,๗๕๘.๕๒	๓๗๘,๔๗๖.๗๓	

การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐ มีมูลค่า ๑๒,๓๐๓.๖ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑.๕๘ ของการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปต่างประเทศซึ่งมีมูลค่า ๗๗๖,๕๗๗.๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙.๐๓ ของการส่งออกในกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งมีมูลค่า ๑๓๖,๓๑๑.๔ ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยไปอินโดนีเซียในปี ๒๕๕๙ มูลค่าสินค้าเกษตรมีอัตราการลดลงร้อยละ ๓๒.๔๘

ตารางที่ ๖ การส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐
(ล้านบาท)

	๒๕๕๙	๒๕๖๐	การขยายตัว (%)
ไทย-โลก	๖๘๒,๙๘๘.๓	๗๗๖,๕๗๗.๙	๑๓.๗๐
ไทย-อาเซียน	๑๒๑,๖๔๙.๗	๑๓๖,๓๑๑.๔	๑๒.๐๕
ไทย-อินโดนีเซีย	๑๘,๒๒๒.๓	๑๒,๓๐๓.๖	- ๓๒.๔๘

อินโดนีเซียเป็นประเทศคู่ค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยประเทศหนึ่งในโลก โดยอยู่ลำดับที่ ๑๑ ของโลก แต่หากพิจารณาเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน อินโดนีเซียจะเป็นคู่ค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยลำดับที่ ๓ รองจากเวียดนามและมาเลเซีย ทั้งนี้ สินค้าเกษตรหลักที่มีการส่งออกในสัดส่วนที่สูงตามลำดับในปี ๒๕๖๐ ได้แก่ ๑). ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ๒). ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง ๓). ข้าว ๔). ยางพารา และ ๕). ข้าวโพด

เมื่อพิจารณารายสินค้าเกษตรที่ส่งไปอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐ การส่งออกข้าวมีมูลค่า ๒,๐๒๖.๑ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๖๔.๗๘ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีมูลค่า ๕,๕๔๔.๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๓๘.๓๓ ใบยาสูบมีมูลค่า ๙๙.๒ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๔๑.๙๖ ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง มีมูลค่า ๕๐.๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๐.๔๒ ถั่วเขียวผิวมันมีมูลค่า ๒๙.๘ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๘.๑๑ พืชน้ำมันมีมูลค่า ๗.๕ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๙.๙๖

ฝ้ายมีมูลค่า ๓.๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๒๐.๒๕ เนื้อพลาสติก แห่เย็น แห่แข็ง มีมูลค่า ๓.๒ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๔๗.๓๑ และพลาสติก แห่เย็น แห่แข็ง มีมูลค่า ๑.๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๘๒.๐๖

อย่างไรก็ดี การส่งออกผลไม้สด แห่เย็น แห่แข็ง และแห้ง มีมูลค่า ๒,๙๔๗.๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๑.๔๑ (ลำไยสดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๗๐ แต่ทุเรียนสด ลิ้นจี่สด และเงาะสดกลับลดลงร้อยละ ๖๗.๕๗, ๒๒.๑๗ และ ๖๒.๒๑ ตามลำดับ ทุเรียนแห่เย็นจนแห้งก็ลดลงร้อยละ ๓.๙๑ และผลไม้แห้งลดลงร้อยละ ๖๓.๙๓ (ลำไยแห้งลดลงร้อยละ ๖๕.๕๘) ยางพารามีมูลค่า ๘๕๓.๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๖๒ ข้าวโพดมีมูลค่า ๔๐๔.๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑๒.๐๙ เมล็ด ผลและสปอร์ชนิดที่ใช้ในการเพาะปลูกมีมูลค่า ๕๓.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๙๕ ัญญาพืชมีมูลค่า ๑๐.๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙.๐๑ ถั่วอื่นๆ มีมูลค่า ๑๐.๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๘๖ กัญญาไม้ในลักษณะ ดอกกัญญาไม้และต้นกัญญาไม้สด มีมูลค่า ๘.๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒๗.๓๕ ปลามีชีวิตและพันธุ์ปลา มีมูลค่า ๕.๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒๙.๙๒ และเครื่องเทศและสมุนไพร มีมูลค่า ๕.๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๖๓

อินโดนีเซียยังคงเป็นตลาดสำคัญในการส่งออกผลไม้สดและกัญญาไม้ของไทย โดยมีการนำเข้าลำไย มะขามหวาน ทุเรียน ชมพู่ทับทิมจันทร์ มะพร้าวเผาและมะพร้าวน้ำหอม มาจำหน่ายในตลาดอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมไปยังประเทศอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐ มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๙ ซึ่งน่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบายกีดกันทางการค้าและลดการพึ่งพาการนำเข้าของรัฐบาลอินโดนีเซีย รวมทั้งนโยบายที่เน้นส่งเสริมการผลิตภายในประเทศเป็นหลัก ทำให้สินค้าเกษตรกรรมของไทยไม่สามารถนำเข้าได้อย่างสะดวกอย่างที่เคยปฏิบัติมา ในขณะเดียวกันอินโดนีเซียมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าพืชสวนจากต่างประเทศเป็นประจำอีกด้วย อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตรกรรมของไทยหลายประเภทยังมีขนาดที่เล็กที่สุดในตลาดอินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าวโพด, กัญญาไม้, ปลามีชีวิตและพันธุ์ปลา, ผลไม้สด แห่เย็น แห่แข็ง และแห้ง, และยางพารา

ตารางที่ ๗ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไปอินโดนีเซียในปี ๒๕๖๐

สินค้าเกษตรกรรม	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเทียบกับปี ๒๕๕๙
รวม	- ๓๒.๔๘
ข้าว	- ๖๔.๗๘
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	- ๓๘.๓๓
ใบยาสูบ	- ๔๑.๙๖
ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	- ๒๐.๔๒
ถั่วเขียวผิวมัน	- ๒๘.๑๑
พืชน้ำมัน	- ๒๙.๙๖
ฝ้าย	- ๒๐.๒๕
เนื้อพลาสติก แช่เย็น แช่แข็ง	- ๔๗.๓๑
พลาสติก แช่เย็น แช่แข็ง	- ๘๒.๐๖
ข้าวโพด	+ ๓๑๒.๐๙
ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง	+ ๔๑.๔๑
ยางพารา	+ ๑๒.๖๒
เมล็ด ผล และสปอร์ ชนิดที่ใช้ในการเพาะปลูก	+ ๐.๙๕
ธัญพืช	+ ๒๙.๐๑
ถั่วอื่นๆ	+ ๕๐.๘๖
กล้วยไม้	+ ๑๒๗.๓๕
ปาล์มชีวิตและพันธุ์ปลา	+ ๑๒๙.๙๒
เครื่องเทศและสมุนไพร	+ ๒๘.๖๓

III. ปัญหาและอุปสรรคของสินค้าเกษตรของไทยในอินโดนีเซียและกลุ่มประเทศอาเซียน

๑. ในการบริหารประเทศของประธานาธิบดีโจโก วิโดโด เน้นการสร้างสวัสดิการและคุณภาพชีวิตแก่เกษตรกร ปกป้องผลผลิตเกษตรและราคาตลาดภายในประเทศ ลดการนำเข้าและหันมาส่งเสริมการส่งออกแทน

๒. มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย/ระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าสินค้าเกษตรเป็นประจำ ส่งผลให้เกิดการกีดกันทางการค้าหรือเกิดอุปสรรคต่อสินค้าเกษตรของไทย ในปี ๒๕๖๐ มีการปรับปรุงและออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าเกษตรถึง ๕ ฉบับ

๓. กำหนดช่วงเวลาของการขออนุญาตนำเข้าสินค้าพืชสวนจากต่างประเทศ ๒ ครั้งต่อปี โดยการนำเข้าในช่วงแรก ตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน และช่วงที่สองตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม ทุกปี ทั้งนี้ ผู้นำเข้าชาว

อินโดนีเซียต้องยื่นขออนุญาตนำเข้าก่อนที่จะถึงช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณาการอนุญาตให้นำเข้าในแต่ละช่วงเวลา

๔. ในการอนุญาตให้นำเข้าสินค้าพืชสวน ผู้นำเข้าชาวอินโดนีเซียจะต้องได้รับใบแนะนำการนำเข้า (Import Recommendation of Horticultural Product: RIPH) จากกรมการพืชสวนอินโดนีเซียก่อนเท่านั้น มิฉะนั้นจะไม่อนุญาตให้มีการนำเข้า

๕. กำหนดโควตาปริมาณสินค้านำเข้า โดยอ้างอิงกับความจุของคลังสินค้า/ห้องเย็นที่จะใช้เก็บรักษาสินค้าก่อนที่จะกระจายไปถึงผู้ค้าปลีก ไม่ใช่อนุญาตให้นำเข้าในปริมาณเท่าใดก็ได้

๖. จำกัดท่าเรือ/ด่านนำเข้าสินค้าพืช ผลไม้สดและพืชชนิดหัว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของแมลงศัตรูพืชกักกันในอินโดนีเซีย

๗. ในการนำเข้าในช่วงแรกของปี ๒๕๖๐ กำหนดช่วงเวลาให้อนุญาตนำเข้าทุเรียนได้เพียง ๑ เดือน คือ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ เนื่องจากช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม เป็นช่วงที่ผลผลิตทุเรียนของอินโดนีเซียออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก หากมีการนำเข้าจากไทยในช่วงเดียวกันจะส่งผลกระทบต่อราคาทุเรียนภายในประเทศ ทำให้ราคาทุเรียนในประเทศตกต่ำ และไม่อนุญาตให้มีการนำเข้าทุเรียนของไทยในช่วงที่สองของเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐

๘. ไม่อนุญาตให้มีการนำเข้าหอมแดงของไทยจากพื้นที่เพาะปลูกหอมแดงจังหวัดศรีสะเกษที่อินโดนีเซียได้ให้การรับรองแล้วว่าปลอดแมลงศัตรูพืชกันกันเป็นเวลา ๓ ปีต่อเนื่องกัน ในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ (เว้นแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ในปริมาณน้อย)

๙. สำหรับการนำเข้าพริกและหอมแดง คณะกรรมการตรวจสอบราคาสินค้าพืชสวนเป็นผู้กำหนดราคาอ้างอิง (Reference Price) หากราคากลางของพริกและหอมแดงภายในตลาดอินโดนีเซียมีราคาสูงเกินกว่าร้อยละ ๓๐ ของราคาอ้างอิง กระทรวงการค้านำเข้าจะอนุญาตให้มีการนำเข้าได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับใบแนะนำนำเข้า RIPH จากกรมการพืชสวนอินโดนีเซียก่อน และเมื่อราคากลางต่ำกว่าราคาอ้างอิงก็จะมีกระบวนการนำเข้าทันที

๑๐. การนำเข้าผลไม้มายังอินโดนีเซียครั้งแรก ผู้นำเข้าอินโดนีเซียจะต้องขอรับการรับรองจากสำนักงานอาหารและยา (BPOM) ของอินโดนีเซียก่อน

๑๑. ไม่มีการนำเข้าข้าวของไทยในปี ๒๕๖๐

๑๒. ไม่พิจารณาอนุญาตให้มีการนำเข้าสินค้าผักและผลไม้ในช่วงที่ผลผลิตเกษตรเช่นเดียวกันของอินโดนีเซียออกสู่ตลาดภายในประเทศ เช่น ถั่วลิสง ถั่วฝักยาว มะม่วง มะละกอ ทุเรียน แก้วมังกร หอมแดง เป็นต้น

๑๓. ผู้นำเข้าอินโดนีเซียเผชิญปัญหาจากการที่กระทรวงการค้านำเข้าอินโดนีเซียออกใบอนุญาตในการนำเข้า (Import Permit) ลำไยไทยให้ช้ากว่าปกติ การพิจารณาออกใบอนุญาตนำเข้าใช้ระยะเวลานานกว่าที่เคยปฏิบัติมาก่อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการส่งออกลำไยของไทยที่ต้องล่าช้าตามไปด้วย ในขณะที่ภาคเอกชนไทยพร้อมที่จะส่งออกลำไยมายังอินโดนีเซีย อันทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของไทย เนื่องจากต้องขอลาการส่งออกลำไยมายังอินโดนีเซียจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๑๔. ในปลายปี ๒๕๖๐ อินโดนีเซียออกประกาศตารางสินค้าแสดงช่วงเวลาที่จะอนุญาตให้นำเข้าสินค้าพืชสวนจากต่างประเทศในปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒๘ ชนิด โดยมีผลห้ามนำเข้าลำไยจากต่างประเทศ ๒ เดือน ในเดือนกรกฎาคมและ

สิงหาคม ซึ่งเป็นการตัดโอกาสการส่งออกลำไยของไทยมายังอินโดนีเซีย ในขณะที่ช่วงเวลาดังกล่าวผลผลิตลำไยจะออกสู่ตลาดในปริมาณที่มาก ทั้งนี้ ถือเป็นครั้งแรกที่อินโดนีเซียนำมาตรการดังกล่าวมาใช้กับการนำเข้าลำไยของไทย

๑๕. หลังจากรัฐบาลอินโดนีเซียยกเลิกการให้อนุญาตเรือต่างชาติที่ทำการประมงอยู่ในน่านน้ำอินโดนีเซียภายใต้ Joint Venture ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ และนำเรือต่างชาติเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบในต้นปี ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา ๓ ปีแล้ว อินโดนีเซียยังไม่มีนโยบายส่งเสริมและอนุญาตให้เรือประมงต่างชาติเข้ามาทำการประมงอีกเลย นับเป็นการสูญเสียโอกาสของกองเรือประมงนอกน่านน้ำไทยมาโดยตลอด

๑๖. กระทรวงสาธารณสุขมาเลเซียทำการสุ่มตัวอย่างสินค้าอาหารที่นำเข้าจากไทย และแจ้งเตือนการพบปริมาณสารเคมีจำกัดศัตรูพืช/ยาฆ่าแมลงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด และเพิ่มระดับความเข้มงวดในการตรวจสอบกักกันสินค้านำเข้าจากไทยในล็อตต่อไป โดยในปี ๒๕๖๐ มีการแจ้งเตือนรวม ๓ ครั้ง เป็นสินค้ามะม่วง ๔ ล็อต เนื้อหอยแครงแช่แข็ง ๒ ล็อต ปลาจวด ๑ ล็อต และมะเขือม่วง ๑ ล็อต